Jüdische Pester Zeitung.

# ייִדישע פעסטער צייטונג

(מאָנטאג-אויסגאַבע)

דיעזע בלאַטט ערשיינט
צווישמאָל וואָכענטליך
אונטר פאָלגענדע בעדינגונגען:
עסטעררייך-אונגארן
גאַנציעהריג 8 גולדען ע. וו.
האַלבייעהריג 4 „ „
פיערטעל- 2 „ „

פרעמדע אויסלאַנד
גאַנציעהריג 9 גולדען עסט. ווערט.
האַלבייעהריג 4 „ 50 קרייצער
פיערטעל- 2 „ 25 „

אַנזאָגען
אונטר אַנזאָגען פרייוואַט-אַנזייגען
ווערדען פון 10 קר. פאַר 6 שפאַלטען
פון דער פעסטער-צייטונג בערעכנעט.

איין דיעזע צייטונג קאָנען מאַן
יעדען טאָג
פרענומעריִרען
אונטר דער פרענומעראַציאָנס-אַדרעסען
בעזונדער פון דער פעסטער דרוקעריי
בלאַטשעק.

דיא רעדאַקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
רעסטינגאַסע נו. 7.
וואָהן מאַן אויך דיא פרענומעראַציאָנס-ליסטען צו ענדערן בעליעבע.
פרענומעראַנטענזאַמלער
ערהאַלטען 10% ראַבאַט.

Nr. 88. זעכסטער יאָהרגאַנג. פעסט, יד כסלו ה'תרל"ה. Pest, den 23. November 1874.

## דאס נייע שטייער-געזעטץ.

V.

פאַן אונזערען לעזערן אין גאַליציען ווערדען אונס אין דיעזען צייטען פיעלע פאַרוואָרפען דאַריבער געמאַכט. דאס ווייס אונזער בלאַטט נור מיט דעם אונגאַרישען רייכסטאָג אויספאַללען אונד פאַס ווענער רייכסראַטהע אדער פאַן דער אויסווערטיגען פאָליטיק ענטוועדער נור זעהר וועניג אדער גאַר ניכטס מישטהיילען.

פאַר אַללעס וואָללען וויר אונזערען לעזערן דיא וואָהרהייט געשטעהען. דאס ווערדעד ווייר אין אונגאַרן איבער צוויי-דרייווערד פרענומעראַנטען האבען. דאבען ווייר אין גאַליציען דיים הונדערט צווייטענס עריישיגט דאָך אויזער בלאַטט אין דער אונגאַרישען הייפטשטאַדט, דער רעדאַקטער אונד דיא מיטאַרבייטער ווער געבאַרענע אונגאַרן — וואס וואונדער אַלזאָ, ווען ווייר אונס פיר אונגאַרן מעהר אונטערעסירען אַלס פיר גאַליציען אונד פיר דאס אינלאַנד? — דרייטענס פפלעגען ווייר אויך דיא ווענער רייכסראַטהס-פערהאַנדלונגען אונד דיא פאָליטישען בעגעבענהייטען פאַס אויסלאַנדס מיטצוטהיילען, ווענ דיא נור פאַן אַ נגעזעהענען פערפאַסער.

דיא אונזערע לעזער ווייסען, דאבען ווייר פאַרגען ווענער דיא ווענער רייכסראַטהס-פערהאַנדלונגען אינבאַר דיא פעלליאָנס-געזעטץ, ווייא אויך דיא פאַרגענגע אין פראַנקרייך. זאַ לאַנגע דיא פאַן ווייטגרייט וואַרען, אויפפאַללד אונד אינטערעסאַנט פיר אַללע עריישיגטע מיטגעטהייל. ווייטענס אבער דער ווענער רייכסראַטה וויל אונזערער צייט אבער דאס פיר אונס אונוויכטיגע אַרבייט-געזעטץ פערהאַנדעלט אונד דיא אויסווערטיגע פאָליטיק בלאַס אויף דיא שאַן דאַנגעוויסע גרייפונג אנגעלעגענהייט דעם נאַפען בעשפרעכען. ווייטרעם בעשפרעכען ווייר לעבער אונזערע נייע שטייער-געזעטצע, וועלכע מעהר אונזערע טאַגעס בעשפרעכונגען אַלס עס ביישפּיעל דיא נייע וואַלען אין אונגאַרן. דיא זיך ווערשפּרעכענדען בעריכטע אדער דיא אונבעדייטענדען פאַרגעגען אין פראַנקרייך.

דיא נייע שטייער-געזעטצע געדאַרף אַזאַ צו דען וויכטיגסטען אנגעלעגענהייטען אונזערער אונגערן פאָליטיק. אונגאַרן בעפינדעט זיך עטצט אין אייגער זעהר ערנסטען לאַגע. ווייר מיסען דיא פאָלגענדע פאַללע אין בעטראַכט צוהען: 1) ווענן דיא פיעלען עדראַהטען שטייערן אונד אַזאַרע שטרענגע אינגעגען דאַך דורכגעפיהרט ווערדען. דאַנן איזט צו בעפיכטען, דאס דיא אינוואַלידען אונזערע דיעזער שווערען לאַסט ווייטער אויפגענומען ווערדען. 2) ווערדען דיעזע נייען שטייער-געזעטצע נוכט אנגענאַמען, זאַ צוגעזיך דיא אינגענאַמען דעם לאַנדעס פערמעגען ווערדען דאַנגען אונד אין דיעזעם פאַללע מיט דער אונגאַרישען שטאַאַט באַנקראַט ווערען. 3) ווייר אונגאַרן באַנקראַט, דאַנן האַרט עס אויך, אַרם ווערדען שטאַאַט שטאַאַט צו עריסיסטען. עסטערריך ווייר דאַנן דאַמען אונד צו דען אונגאַרן זאַגען. אויך דאַנגען אַללין נוכט ווייטשאַפען, אויך מיסען דאַרעד מיט עסטערריך פערבונדען ווערדען אונד אים ווענער רייכסראַטה ווייר מאַן שאַן דיא אונגאַרישען אנגעגען אנגעלעגענהייטען לייטען. 4) ווייר דיעזער פאַללד אויך שטענדיגייט ניר נאַך אַן גיצי דענגט, פאַללט גיצי, דאַנן פאַללט אויך אונגאַרן! נאַך גיצי ווייר זיך קייגער געטייען פינאַנצמיניסטער צו ווערדען!

ווענן נון דיעזע לייטע, וועלכע גענען דיא נייען שטייערן זאַ שטאַרק שטורם לייטען, ווענגסטענס אפפען אייפטרעטען ווייר דען אונד זאַגען: אונזערע-ווענן זאַלל אונגאַרן אינע עסטערריכישע פראָווינץ ווערדען ניר דאס מאַן אונזערען גאַלד-בייטעל אין דורך לאַסטען מאַנע? דאַנן דעטטע דאס נאָך אינען זינן: אבער דיעזע מיל-הערען שפּרעכען אומער פאַן פאַטעריאַלנס-גלייכען אונד אינע שולדען-צאַהלונג אדער גאַר, זאַללען נון דיא הערען קייסלייטע בעווייזען, דיא דאס מאַגליך איזט! עס איזט זעהר לייכט גענען אינען פאַן אייפטרעטען איזט עס אבער, אינען בעססערען פאַן אַזאַ אינגאַרן.

דער גיצי בעהייפטעט יא ניכט. דאס זיינע שטייער-פאָליטיק דיא בעססע איזט, ווענן מאַן אידם אין בעססערעם שטייער-געזעטצען צייגט, זאַ וויל עס יא גאַרגיג אנגעגען, אבער נור גאַלד מיט דער דאָזאַן הערייפערפעסען דאַנגען! זאַנגע ער יא זעהבסט, דאס דער שטאַאַט יעטצט דיינע וויסענשאַפטליכע אבהאַנדלונגען אים דער פאַרלייבטהייט-לעזעריי בריכט, זאַנגען נור גאַלד — אונד צוואַר באַרעם גאַלד — נאַך דעם 1867-ער איינגיריכטונג אין דער עסטערריך מיט פיעלען שולדען בעלאַסטעט געווענען. אונד דיא טראַט דער דאַמאַליגע פינאַנצמיניסטער מיט אינער שטייער-עדראַהונג אונד עסטערריך פאַן דיינגעפיהרט וואָרדע אונד עסטערריך פאַן דיינען פיעלען שולדען בעפרייט.

ווייר וויסען עס וואָהל, דאס עס פיעלע לייבער לעזען מאַכען, דאס דיא פאַן נון אן דיינגער שטייער צו צאַהלען אַזאַן ווערדען. אבער ווייר וואָללען דער אונזערען לעזערן דיא אינגעדען לעזען אין אייגענען אייפלעגונג עדראַהונג אונד אין אייגענען וואָרטען אונד אין אייגענען ווייזען. דאַמיט דיא זיך זיך אין אַזאַ אונגאַרן אין אַזאַ אונגאַרן אין אַזאַ אונגאַרן

83 גול. זאמעמערוואללע: הערשאפטליכע געבירגס 103—108 גול. ווייסע געבירגס 94—100 גול. בלוילידע געבירגס 90—96 גול. טהיים בעסערע 86—89 גול. טהיים גערינגערע 80—84 גול. משראלין, העוויעש, דיאגראשער 80—88 גול. באראגיער 63—72 גולדען. לאמפוואללע: פיינע 130—134 גולד. מיטטעלפיינע 90—112 גולד., הויטוואללע: מיטטעלפיינע 90—100 גול. מיטטלערע 75—88 גול., גערבעראוואללע: פיינע 70—74 גולד. מיטטלערע 65—68 גולד. אדרינערע 44 — 53 גולדען אונד באנאטער צאקעלוואללע 46 — 49 גולד.

רעפס - קוכען 3.50—3.60 גולד.

שליוואוויטץ: גוטער 25—27 גולדען אונעבטער 21—22 גולד. עכטער טרעבער 21 — 22 גולדען, טרעבערי-הורכצוג 14—15 גולד.

דאס וויינ - געשעפט ויאר שלעכט. ווייר האטטען וועניג וואארע אונד וועניג קייפער. קיינע שפעקולאציאן! אים גאנצען וואורדען 2000 אימער הערייننגעפירט. דיא פרייזע זינד: ראטהזע אדרינערע 10—12 גולד., בעסערע 16 גולד., פיינע שטאר-זיסע וויינע 20 גולד., דער וויין פינדעט וועניג קייפער, ווייל ער צו טהייער געהאלטען ווירד — אונד דער פערקויפער ווולל ווייטער גיכט בוללוג געבען. ווייל איהם הייער אים 25 פערצענט וועניגער געוואכסען איזט. בייא הייזיגען הענדלערן וואורדען ניט וויסע וויינע געגען 10500 אימער אים קאללא-וויטצער געגעבן צו 8 ביז 9 גול. בעסערע צו 10 גולדען איבערנאממען. — אפנער ניט וויסע וויינע 9—10 גולד. ראטה 15—18 גולדען. סענט-ענדרעער ראטהע 15—20 גול. מיסטענס ווירדען יעטצט דיא וויינע אין גראסווארדיינער גענגענד אונד אין סילאדי שאמלי געבויפט. מאן צאהלט דארט 6—10 גולד. פער עסטערריכישען אימער. אם שלעכטעסטען געדט יעטצט דיזמס געשעפט אים טאלנייער קא-מיטאט. מיטטעלווייג ווירדען דארט צו 12—15 גול. פרימא אייך 25 גולדען געהאלטען.

פעדערן. 4000 צטר. וואורדען צוגעפירט אונד גענגען דען פארגיגען מארקט (יעדע נום 67) צו האהען פרייזען פערקויפט. דיא פעדערי-נאטטענגען ביז 160 גולדען זינד אים 6 גולדען נעשטעגען, דיא האכפיינען אים 10—12 גול. אונד אללע נאטטענגען פלוימען זינד אים 15 — 20 גולדען פער צענטנער געשטיגען.

מאנופאקטור - וואארען - געשעפט וואר נאך דען הייטיגען שלעכטען פערדעלטניסען בעפיינדיגענד. מיט איסנאהמע אין דער טהייס-גענענד האבען זעלטען דיא קופפליטע איינע קרי-דא אנגעזאגט. אם מייסטען וואורדע „כאלמוק" גע-זוכט אייך ציוטטייער באר-בעגעט אונד געשטרייפט-טע באר-בעגנט. לייניואנדע וואורדען וועניגער גע-זוכט: אדרינעדער פאממט וואורדע זעהר בעגעהרט

דעסגלייכען קאטטאנגעריען. זיידען-וואארען האטטען שוואכען אבזאטץ. — אין טוך-וואארען-וואורדען מיים-טענס ברייגער מאדע-וואארען אונד ראק-שטאפפע געזוכט. —

דאס האדערן- (פעטצען-)געשעפט גינג שלעכט: דיא פרייזע זינד: וויינע 12—13 גול. האלב-וויינע 8½—10½. קאנצליא 5½—6½ גול. פיינ-פאק 5½—6½. אדרינער פאק 4¾—5½ גולד. בלוייע לוי-ען 5½—6½ גול. קאטטאן 2¼—2¾ גול.

לעדער. פפנדהייטע בין 40-45 פפד. 102—104 fl. איינמאל פערזעטצטע טע־צען פאק 18—25 פפד. 104—105 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טע־צען 25—30 פפד. 102—103 גול. דרייטמאל פערזעטצטע טע-צען פאק 40—45 פפד. 106—110 גול., קוההייטע פיינע געצאגענע 11—12 פפד. 130 — 145 גולד. גענארבטע 12—13 פפד. 145—155 גולד. ברוינע קוהייטע 12—14 פפד. 140—150 גולד.

קאלבלעדער גענארבטע פיינע נאט-טונגען 195 — 215 גולדען, געצאגענע 190—205 גול. ברוינע ווייכס-פעללע סערונדא 245—255 גולדען. פרי-מא 275—285 גולדען, גאנץ פיינע 290—295 גולדען.

שאפפעללע: דייששוואללינע 3.20—3.80 גולדען פער פאאר. סערבישע הייערינע 130—140 גולדען, ווענבנירינער 135—150 גולד. פער 102 שטיק. באשטער אונד באנאטער 140 155 גולד.

לאממפעללע: דייששוואללינע שווערע 65 — 80 גול. פער 102 שטיק, — באנאטער פיר קרישטער 100—110 גול

נייס-פעללע אפפענע אונגאריש 170 — 180 גולדען.

קימצפעללע 48—70—95 גול. פער 102 שטיק.

וויינצען, טהיים - וויינען פפנדי-גער 5.45 גולדען. — פפדרינער 5.40 גולדען. — באטשקער 87½-פפדרינער 5.20 גולדען, אללעס פער דרייא מאנאטע אונד פער צאלל צענטנער.

האפער 2.15 גולדען פער 50 פפד.

קוקורוץ אלטער 4 גולד. — נייער 2.95 גול' פער צאלל-צענטנער אונד פער באססא.

וויינצען נעגען דיא פארינע פריי-נאטיוגג זינד דיא הייטיגען פרייזע אים נעכסט נעשטיגען. — פער פריי-יאהר 4.83—4.85 גולדען.

האפער פער פריי-יאהר 2.29—2.30 גול.

קוקורוץ פער מאי-יוני 3.45 — 3.47 גולד.

מעהל-פרייזע (פער וויינער צענטנער אאמטט זאק פפייא אב פעסטם): נומ' 0: 13 גולד. 50 קר., נומ' 1 13 גולד. — קר., נר' 2: 12 גולד. 50 קר., נר' 3: 11 גול. 70 קר. נר' 4: 10 גולד. 80 קר., נר' 5: 9 גולד. 80 קר., נר' 6: 8 גולד. 40 קר., נר' 7: 7 גול. — קר., נר' 8: 5 גולד. 80 קר., נר' 8½, 4 גולד. 80 קר. פייגע קלייע 2 גולד. 70 קר., גראבע קלייע 2 גולד. 60 קר.

אונשליטט (חלב) קעדי-אונשליטט 28—28½ גול.

שפיריטוס נייע מעטהאדע 46—46½ קר. פרעס-העפע-וואארע 47½ קר.

ריבאל ראהעס 17—17½, ראפפינירטעס 18 — 18½ גולדען. —

## וויינער פרייזע.

ריבאל 17½—17½ גולד. לינאל 20½ גולד.

פעטראלעאום 9½ גולד.

שפיריטוס: פרוכט-שפיריטוס 47½ קר.

וויינער שלאכטפיעהמארקט: דער אויס-טריעב אויף דעם שלאכטפיעהמארקט אם 16-טען ד. מ. בעשטוג 2044 אינגאנצען. 553 נאלעיציעש אונד 573 דיעשטיר. צוזאממען 3170 שטיק אכסען, נעקטיפפ וואורדען פאן וויינער פליישערן 1686, פאן לאנד פליישערן 1124 אונד אונפערקויפט גינגען אויפפ לאנד 360 שטיק. דער נעזאממט לאנד-אבטריעב 1484 שטיק. פיר וויין פערבליבען 1686 שטיק. דאס יעמצגונגסנע-וויכט שטעללטע זיך פער שטיק פאן 400 ביז 725 פפונד. דער אנקויפפרייז פער שטיק פאן 120 — 230 גולדען אונד פער צענטנער פאן 18—34 גולד. 25 קר.

פעראנטווארטליכער רעדאקטאר: מאיר בר"י ריין.

---

# בית ועד לחכמים.

אתכבר להודיע להרבים תורת חכמה ומליצה, כי בימים האלה יצאה לאור החוברת הראשונה לחדש כסלו ממ"ע חדשי „בית ועד לחכמים" — כלולה בהדרה, מכתרת במעשי ידי חכמים אשר בהם יכון ישראל פאר. ומי האיש החפץ לבא על החתום יפנה אלי המעריך ומי"ל חתום מטה, וישלח כסף חתימתו לשנה fl. 4 לחצי fl. 2 לרבע fl. 1

LEOPOLD LANDESBERG
in Grosswardein.

---

# קאנקורז.

בייא ענדרסנגעפעל-טיגסטעם איזט דיא שטעללע איינער ע־ציעהערין צו פער קלייגען מאדכען, דיא אין דער אינגאריש אונד דייטשען שפראכע עבענזא אין האנדאבייט דען אינטערעסען צו ערטהיילען אונד אים הויזע אויך אלס געהערען צו זיין פערזע איזט מיט דעם יאהרעסגעהאלט פאן 300 גולדען א. ז געבסט פרייער האסט, קוואלטיר אונד פערזי-טיגונג דער דייטשהאסטען, מיט יעדער שטונדע צו בעזוגטען.

דעפלעקטירענדע וואללען לעגנסטענס ביז אם 15-טען דעצעמבער ד. י. ציינינסס אונטער נאב-שטעלעניער אדרעסס איינזענדען.

ABRAHAM MOSES
in M. Ludas (Siebenbürgen.)

---

## פרוכטפרייז-טאבעללע

| פרוכטע | קוואלישפער נעווינס | פער צאלל-צטר |
|---|---|---|
| וויצען: נאמאטער | 85 | 4.60—4.65 |
| „ „ „ | 86 | 4.75—4.80 |
| „ „ „ | 87 | 4.80—4.85 |
| „ „ „ | 88 | 4.95—5.05 |
| „ „ „ | 89 | 5.05—5.10 |
| „ | | |
| „ שרוים | 85 | 4.70—4.80 |
| „ „ „ | 86 | 4.85—4.95 |
| „ „ „ | 87 | 5.05—5.15 |
| „ „ „ | 88 | 5.15—5.25 |
| „ „ „ | 89 | 5.25—5.30 |
| „ | — | —.—.— |
| „ פעסטער באדען | 85 | 4.65—4.75 |
| „ „ „ | 86 | 4.80 4.85 |
| „ „ „ | 87 | 4.95—5.05 |
| „ „ „ | 88 | 5.10—5.20 |
| „ „ „ | 89 | 5.20—5.25 |
| „ | — | —.—.— |
| „ וויינגבירגער | 85 | 4.75—4.85 |
| „ „ „ | 86 | 4.90—5.— |
| „ „ „ | 87 | 5.10—5.20 |
| „ „ „ | 88 | 5.25—5.30 |
| „ „ „ | 89 | 5.30—5.35 |
| „ | — | —.—.— |
| פער מעטצ | | |
| קארן | 80 | 3.70—3.75 |
| נעדיסטע מאלץ | 72 | 3.25—2.90 |
| „ פוטטער | 72 | 2.80—2.70 |
| האפער | 50 | 2.17—2.15 |
| קוקורוץ נאמאטער | פער מעטצען | 4.—3.95 |
| אנדערע נאטטונג | „ מעטצען | 3.90—3.85 |
| הייזע | 75 | 3.10—3.— |

## קורז-טאבעללע פאם 17. נאוועמבער.

| באללען-מעהל | קר. | פל. |
|---|---|---|
| נומער 0 | 23 | 85 |
| „ 1 | 23 | — |
| „ 2 | 22 | 10 |
| „ 3 | 21 | — |
| „ 4 | 19 | 10 |
| „ 5 | 17 | 30 |
| „ 6 | 14 | 90 |
| „ 7 | 12 | 40 |
| „ 8 | 10 | 30 |
| „ 8½ | 8 | 50 |
| גלד-קורז | | |
| רעגע-אשא | 104 | 70 |
| רוקאטען | 5 | 26 |
| עסטערייך-אונגאריש 8 גולדען נאלד-שטיק (20 פראנקס) | 8 | 90 |
| נאפאלעאנא | 8 | 90 |
| פרייסישע טאלער (קאסטנאנייننגען) | 1 | 63 |
| רוסישע רובעל | 1 | 54 |
| לאאוץ. | | |
| 1864-ער לאאוץ צו 100 גולדען | 138 | 50 |
| דעסאא צו 50 | 128 | 75 |
| 1860-ער נאנצע לאאוץ | 109 | 10 |
| דעסאא פינפעל | 112 | 80 |
| 1854-ער 4 פערצענטיגע שאאפפס-לאאוץ | 102 | — |
| 1839 יאפשעלי - לאוץ נאנצע | 267 | — |
| דעסאא פינפעל | 236 | — |
| קאמא רענטענשיינע | 24 | — |
| קרעדיט-לאאוץ | 167 | 50 |
| פריינסער לאוץ פער 100 גולדען | 107 | — |
| פריינסער לאוץ פער 50 | 52 | — |
| יאנוי-דאמפפשיפפ-פארטס-לאוץ | 90 | 40 |
| מאלם צו 40 גולדען | 32 | — |

| | קר. | פל. |
|---|---|---|
| פארסס צו 40 גולדען ק. מ. | 24 | — |
| קלאר צו 40 „ | 26 | 25 |
| סט. גענאיס צו 40 „ | 25 | 50 |
| אלטער צו 40 „ | 25 | — |
| וויינרייניגטער צו 20 גולדען ק. מ. | 21 | 75 |
| יאלישעטער צו 20 „ „ | 23 | — |
| קמלעטיש צו 10 „ „ | 13 | — |
| וויאלסלאגע צו 10 „ „ | 12 | 50 |
| פשאמטליער צו 20 „ „ | 15 | 25 |
| אינסבריקער לאוץ | 18 | — |
| וואלענשטיין לאוץ צו 20 גולדען | 16 | — |
| קראקויער לאוץ | 16 | — |
| פוטקע לאוץ | 55 | — |
| דעסאא 120 פראנקס אינגאצאלונגען | — | — |
| אונגאריש פרעמיען-לאוץ א 100 גולדען | 81 | 50 |
| דעסאא צו 50 גולדען | 81 | — |
| וויינער-לאוץ | 102 | 50 |
| וועכסל-פאפערע. | | |
| אונגאריש גינדרענטאלפאפערען | 78 | 25 |
| שפמשטיר-באנאפאר | 77 | 25 |
| דעקענבוגיש | 74 | 75 |
| נאלעשע | 83 | 25 |
| בוקאפעסט | 82 | — |
| אונגאריש אייזענבאהן-אנלעהען | 97 | 10 |
| וויינערבאנק-אנלעהענס-אבלאזונגסשיינע | 72 | 25 |
| שפאר- אונד קרעדיט-אנשטאלטען | 255 | — |
| אנטער שפארקאסענבאהן | 80 | — |
| מוניציפאל-באנק | 29 | 75 |
| אונגאר. L. פרמיען | 30 | — |
| אונגאריש באריגן-קרעדיט | 75 | 25 |
| שפאר- אונד קרעדיט-פערען | 55 | 50 |
| אונגאריש קרעדיט-באנק | 230 | — |

| | קר. | פל. |
|---|---|---|
| פעסטער קאסטנער-באנק | 785 | — |
| פעסטער נעווערבע-באנק | 365 | — |
| פראנקא-אונגאריש | 73 | — |
| אונגאריש-באנק-אקציען | 55 | — |
| אפנער קאמערציאל-באנק | 170 | — |
| אלגעמעינע אסיקוראנץ-אקטען | 83 | 50 |
| אפנער בוינגעזעלליגע | — | — |
| פעסטער ערסטע אפפאלענגיש | — | [illegible] |
| פעסטער פארשיסיגיש | 46 | — |
| פעסטע-אפנער הייפפשפרעמיש | 151 | — |
| דעבעטע אייזענבאהנען | — | — |
| פאבריקשע דער אונגאריש נאדענקרע-ריש צו 5 אינגאלד פערצענט | 86 | 75 |
| דער אונגאריש הייפפשפרעקונג-באנק צו 5 אינגאלד פערצענט | 76 | — |
| דער אונגאריש אללגעמיינע באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד אינגאלד פר-צענט | 85 | 50 |
| דעבעטע 6 פערצענט | 85 | 25 |
| דער פעסטער קאסטנער-באנק | 84 | 25 |
| קעשטען-בריק-אקציען | 84 | 50 |
| נאדי-אפפס-באהן | 115 | — |
| אלפאלד-פיומאנער | 137 | 75 |
| אונגאריש אפפנאהן | 55 | — |
| שייגס באהן | 191 | — |
| דינענבוגער באהן אקציען | — | — |
| קאשיי-אלבערבערער באהן אקציען | 134 | 50 |
| פראנט-אענעס באהן אקציען | 189 | — |
| קאליר-לייטייר-באהן אקציען | 244 | — |
| לעמבערג-טשערנאוויצער-יאס' באהן | 142 | — |
| דונעריים-אקציען | 225 | 25 |
| באנק- | 993 | — |

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1874. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

* (ד א ע ס א ל ט ע ר.) אם 17. נאיעס-בער שטארב אין ס א נ ט א איין מאן, נאמענס מאזעס ראזענצווייג, אים אלטער פאן 118 יאהרען, ער וואר גיך קראנק אונד ברויכטע גיך איינען שטארק אדער איינע בריללע. דערזעלבע האטטע שאן 80 יאהרע אין איין אונד דעמזעלבען הויזע געוואהנט, וא ער איך שטארב. זיט 37 יאהרען האטטע אידם דער הויז-איינגענומיער אין אנבעטראכט זיינעס אלטערס דיא יאהרגאנגס-געבוהרען נאכגעלאסען.

* (א י י ן י י ד ע נ פ י נ ד ל י כ ע ר א ר ט.) יעטצט וואר עס גערארדע 6 יאהרע וועד-דען, דאס אין שיטש-זאממעריין (פרעסבורגער קא-מיטאט) איינע שרעקליכע וועדגעטעטע וואר. בין פאר 6 יאהרען וואהנטען נאך אין דיעזען ארטע קיינע אזראעליטען אונד אלס זיך צוויי יידישע פא-מיליען אין זאממעריין אנועסיג מאכטען, דא שטיפ-טעטע דיא נאנצע בעפאלערונג איינע רעיאלוציאן געגען דיעזע יידישען אינדרינגלינגע, וואביא איך אין יידישעס וויב אומגעבראכט וואוידע. דיא דוויפט-רעדעלס-פירהער וואוידען פערראפטעט אונד איינע נאנצע מיליטער-אבטהיילונג וואוידע נאך זאממעריין טראנספארטירט. אים דארט דיא יודע הערצשטעללען. דיא איטצט-דעגטליכען פאסטען דיעזער מיליטער-יישען בעזאטצונג מיסטען דיא איפיציעלער בעצאהלען. נון האבען ערסט פאר איינגען וואהנען דיא פערארטהיילטען אין גע-ווישע וויב. דאס מאן אידזען דיא הערפטע דיעזער פאסטען ערלאסען, דא דאך איך דיא איב-יגע בעפאלערונג אן דיעזער יודענהעצצע איינע פרוידע האטטע, וועפראלב איך דיא נכט-פערא-ארטהיילטען צו דיעזען פאסטען נאך ביישטיעראן מאגען. דיעזעס געזוך וואוידע נון אנגענאמען אונד בעוויליגט אונד זאמט ווידר דער נאנצע ארט צו דיעזען פאסטען ביישטיעראן אונד צוואר אים דאנ-בארקייט פיר דיא איפיציעלער, וויל זיא אין יידי-שעס וויב אומגעבראכט האבען. דאס געשיעדט נאך אין הייטיגער צייט אין איינעס אונגאריש-ען ארטע!

* (100000 ט ה א ל ע ר ג ע ש ט א ה ל ע ן.) אים פאזען ווידר דעס מיטיגער אויראליט פאל-גענדעס געשרעבען: פאר איינען טאגען איזט אין דיא וועבסעל-שטבע דעס ר' שאול בייא נאכט איינ-געבראכען אונד הונדערט-טויזענד טאלער גע-שטאהלען וואוידען. ר' ש א ו ל גערארט איינער שטרענג ארטהאדאקסען אזראעליטישען פאמיליע אן. אים דערען טיטטע שאן פיעלע הערפאראגענדע הונדערטע-פאלגענגען וועד. ר' שאול גינג אין דער פרוה אין דאס בעטהויז אינע נאך נאר איינע אזינגע דאפאן צו דאבען. דאס ער יעטצט אים 100000 טאלער אייטער איט.

בעטען נאך הויזע קאם, האלטע ער דאס וויינען אונד קלאגען זיינער פאמיליע. אבער ער שפראך מיט גראסטער רוהע: „געלאבט זייא זיין לעבער נאמען!" דאנן גינג ער שנעלל אין דיא וועבסעל-שטבע אונד פ פ נ ע ט פאר אללעס איינע שיב-לארע אונד מיט פרידיגער שטימטע רופט ער: „איך דאנקע דיר גאטט. דאס דוא דיעזע ארמען אין דיי-נען שוטען גענאממען האסט!" אין דיעזער שיבלא-דע ווארען נעמליך דיא געלדער אונד ווערטה-פאפ-פיערע געלעגען. וועלכע אידם ארמע לייטע צום איפ-בעוואהרען געגעבען האבען אונד ער וואר דאדער פראה דאס דיעזע וואכען דער ארמען לייטע גיכט געשטאהלען וואוידען. אין דער שטארט פאזען האט-טע מאן גראסעס מיטגעפיהל מיט דעם בראוזען מאנ, וועלכער דורך דען דיעבשטאל אים זיין גאנצעס פיר-מאגען גענאממען וואר. דיא ריכטען לייטע זאממעל-טען גלייך 30000 טהאלער, אים זיא דעם ר' שאול צו לייהען, דאמיט ער ווייטער וויטער זיין סאלי-דעס גע טעפט בעטשיבען. בין יעטצט זינד פאן דען געשטאהלענען 10000 טהאלערן ערסט 25000 טהא-לער צו שטארדע געבראכט וואוידען.

* (דאס ע ל ע נ ד אין ד ע ר ה וי פ ט-ש ט א ד ט.) דער „ראב" ווידרט נאך אימער פאר-דאס דאס אונד נוט זא פיעלער פאמיליען זוכט נאך אימער דאהין אונד דאס נאך פאריגעס יאהר פעסטגעבייטע פערמאגען שטיגט הייטע צוואממען אונד פיעלע דיעזיג איינאהמע, וועלכע נאך פא-ריגעס יאהר צו דען הייבען לייטען געגעבעלט וואוי-דען, זיד הייטע פראה, ווען זיא איינע נאנזקטער-שטעללע בייא דען איינגאבאנען בעראממען לאג-גען. — דיעד וואהנט אין יידישער פיפאמאן נא-מענס ה א נ נ י. דעס אינסס זעהר גוט גענאנ-גען איזט אונד דער פאר מעהרערען יאהרען אין שאגעס אונד געבידדעטעס מערגען אים גייואטז הייראטעטע. דיעזע פאמיליע לעבטע זעהר גלוקליך, דייא שאגע אונד גערארטענע קינדער גינגען אן איהרעס הייזע הערדס — אונד גון דאס דאס נאטה-יאהר 1871. דאנן דיעבטע ווינע פאמיליע אונד וועדע בערייט געוועזען, זיין לעבען צו אפפערן, אים זיא גוד זי ערלאזען, אבער אללעס אינטערגעדעמען וואר אים מיסלונגען. ער גינג צו דינגס הער וואהנגע-דען הייבען בריודער אונד ערזוכטע איהן אים אינע קליינע אולייהע, אבער דער בריודער האט איהן גאנזן אינפאר הינטיסגעוואיפען. אים עלענד אונד זיי ערבארמען, דא ער גיכט מעהר דען הונגער ווינער פאמיליע ערטראגען קאנגטע. פאלשטע ער אינגען וועבסעל איין דען גאטטען וועגס בריודערס, דער הייבע בריודער ערקלערטע גון דען וועבסעל פיר פאלש אונד דער ארטע דאנן. וואהרע אלס וועב-סעלפאלשער ערקלערט אונד איין דייא יאהרע אייגגעשפערט. מאן דענקע זיך דען שרעקען דער ארמען פרוא אלס דיא פאליציא אהרען מאנן אב-האלטע אונד זיא אין גראסטער נאטה מיט אהרען קינדערן צוריקגעבליעבען איזט! דאבייא וואר זיא נאך האך שוואנגער אונד ווידען טאג צום עגטבינדען. וויא דיא נאבבארען ערצעהלען, וואללטע זיך דיא אונגלוקליכע אפט דאס לעבען נעהמען, דאך דער אנבליק אהרער גוטען קינדער האטטע זיא פון דיעזעס שרעקליכען פארזאטצע צוריקגעהאלטען. ענדליך איזט דיא אונגלוקליכע מיט דען גראסטען שמערצען עגטבונדען, זיא איבערלעבטע נור מיט איינגען שטערבען דיא געבורט אהרערס פערטען קינדעס זיא שטארב אן הערצ-וועהע אונד דיא פיעל ארמען ווייסער זינד אין גראסטעס עלענד צוריק-געבליעבען. דיא ארמען קינדער ראנגען זיך נאך גלוקליך פיהלען, ווען זיך אהרער דיא דיעזיגע גע-מיינדע ערבארמט אונד זיא אנס וואיזע-הויז איפגענומען.

* (א י י ן ט ר י י ע ר פ ר ע נ ו מ ע-ר א נ ט.) איינע עגלישע צייטונג הרדמט איינען פרענומע-אנטען, וועלכער שאן פאללע 50 יאהרע איך דיעזעס בלאטט פרענומעריט איזט. אדיגע יעמאלס איטגעבליעבען צו זיין אונד איך דיא וויי-גער פרעססע הרדמט זיך דאמיט דאס זיא פיעלע פרענומע-אנטען האט, וועלכע שאן זייט 26 יאהרען דיעזעס בלאטט אונאבהענגיגער בראכטען האלטען — אונד ווייר ראנגען נון אנס איך הרדמטן, דאס ווייר איינע צייטונגס אנזאהל פרענומע-אנטען האבען, וועלכע אונזער בלאטט זיט דיעזעס בעשטאנדע האלטען, אדיגע זיך נאך יעמאלס מיט דער פרענומע-אציאנס-ערגיערונג פערבינדעטעס צו האבען. וואס וואונ-דער! איין ארדענטליכער צייטונגסלעזער, וועלכעס אדיגע צייטונג געפאללט אונד וא איך פרעסטליך בעראממט. דאסס איין יאלכעס בלאטט גענומאלס פאללען אונד מאכט איך דיינע פערזוכע מיט אנ-דערען צייטונגען — דאס הייסט: ער וועבסעלט גיכט גערינג!

* (א י נ ע ו ע ר ט ה י מ ע ר ק א ס-ס א נ ג ע ש ט א ה ל ע ן.) איין דעס איינגאבאנ-שטאציאנס-געבייטע אין האמאראד האבען דיא דעבע אם 16. נאיעמבער איינע נאנצע שווערע „ערטהייטישע קאססא" האפאנגענ-אאנגען. צופעלליגע ווייזע וואר האמארס אין דיעזער קאססא דיין געלד אונד דיא הערען דעבע ווערדען זיך אומאנסט מיט איינער יאלכען איסעראדענטליך שווערען קאססא אבגעגעבען האבען, דענן דאס אפפנען אללין דאס וא יאהרשיינליך הארטע מיטע געלאסטע.

* (ווי ע ר ד יא פ א ס ט א י ס ג ע ר י נ ב ט.) אים באיא ווידר פאללגענדעס גע-

---

ווא דיא הייטיגע וועלט אונד דאבייא איין גשעפפסמאנן ווא ער אראז גגלאדען וועדען. ער האט דיעד גראדע איינקאפסיגגען גנעמאכט דאבייא איזט ער שפארזאס אונד נעדם ווערד איינפאך גגעקלעדעט. אום זא איינען מענשען ווייסט מאן זיך הייטע אבער אבער ווי נכם אללען איין דער וועלט אין עשיד עס גיכט נאך גגנוג אן דעם, איך דאנן אונד ר' זלמן וואללהענדלער פאן שטיינאמאנער גיכט אזם גלרוך זיין נעשר אונד זיין גאנצעס פערמאגען דאצו!

„שאן וועיערד ר' זלמן! ווענן אידר מיר נור גיכט איט-מער מיט ר' זלמן קאממען מאכטעט!"

צור אייקלערונגס אין דיעזער אבגע מיססען ווייר דעם לע-ער מיטטהיילען דאס ר' זלמן אין גשעפפסס-אנגלעגנהייטען ווערד אפט דעם ר' הרשל איינען. איטטשטער מאכטע אונד אזם אפט איינע פארטרעט וואללע. בייא וועלכער פיעל צו פערדרעגען שטאנד. פאר דער נאדע וועגטשטעע. אפט קלאגטע ר' הרשל דאס דער זלמן נור זיין שטן וויא. זא אפט אזם אזיך דעם מארקטע עטוואס אין אפפענער וויז עגס גערוגגען שטאנד שטאנד אזם שאן אויך ר' זלמן אזם וועגע.

ר' הרשל אנטוואר-טעטע דאהער צאהרע: „מיינעטוויגען מאכט אזיך דעם ר' זלמן דען קאפף משוגע!"

„א! אויך גוט, אך דאבע שאן דעם רעכטטער אזיך מאגען מעשאנ עגס בעלשטער בעטשטעללט, וויא ר' זלמן מיט דיינער מאכטער אינקוויא-טיגס וועד? נור נאך אינע שטונדע קאגגט אזיך דיא זאכע אבגעלעגען, אך ווערדע באלד ווידער דער זיין, בלייבט גגוזד! דאבייא ריכטע דער סאל-לאך דאס שטרייטעל אזיך דאס ליכטע אזיך, וואס גגוואהר-ליך דארזיך דייטטע, דאס אזם דיא זאכע גגלייכגלטיג אזיך — אונד לעגט דאפאן.

ר' הרשל בריכטע אזיך אבער דיא אינגס גגרדען גאך אונד זאגטע: „וואס אזינגס גיכט מעראמטע אזיך הדר ווייס? יעטצט אזיך דער אפלאך פאן דער זאכען הייטצע מטוגע גע-וואהרדען!" הערעיך וואר ער אין דיינען גאנטען גגעטרעטען. נאכדעם ער אבער אינגע שרעטטע פאר דיינעס גאכטע, דא זאט ער אין דער פרוה אין דאס בעטהויז אונד ער דאכטע זיך: „וואס האבע איך גגמאכט. ער אזיט מטוגע. תאמר פערקערדיס! תאמר בין איך מטוגע!"

## IV אידרטהומער אונד מיספערשטענדניססע.

אונטער בריך וואר פיאה. דאס ער דיינען הענגע בעגגע-דעטע אונד שאן אנגעטגן לאגטע. דאס קליינע בעטטשטע אייער איינגעדריך מטשמאמאל. וועלכעס אזם דחל פאר-דעטטע. דאס אזם ווערד גגט גגשטעקט. גור בעטטעטע ער אזמטער בייא דעם גגדאנקען. וואס ער אגגטע ווידדע. דיינען דער הייזהדיר נאך הייזע קאמטע. דחל וואללטע אזיך גגט אזיפפאנגען. וואס ער פאן אזירדע פאטער מיט הייל. דיא דאכטע זיך. גגוויסס וויל ער פאס פאטער אזינע אגטטערטטעגגע פערלאנגגען. וואצו דחל אזיך אזיך נאך בגשטגגען?

דחל נאתס אגאר אזיהע שטקרייא. אונד דעטטע זיך צו דעם דיינען מאגגע דען אונד שפראך מיט אזם ווערד פיינדליך. דאס ער זיך גגט שטעט אונד גור עסטען מאגגע. —

דיעס ערבלקטע דער אגגגקאמטגגע ר' הרשל. דייא פיינד-ליך אונד דייא פערטיילך דיא צוויי לייטע מיט אינאנדער פרוידדען אונד ער אגגטע פיר זיך: „וואלל איך לעבען. דיא צוויי לייטע דער זאכען בעקאגגגט ווערדען. דיינען זא אין אנשולדיגגע הערען. דייא דאס מיינער דחל לעבען. זיך זא-

---

גלייך צו אזינגס מאגגע דזגגעאגגען פרחלט. דאגן מיס אז דיע-דעס מאגגע זא אזינע בכמה דיינ. שפארזאס שטגגע ער ווידדר צו דיינ. דא ער צו אזינאר גגקלערדיגגע גערעדט: „אזינגן זאלכגן מא-לודיגן דחן. וזולל מיר ר' זלמן שאן דיינדער דזגגפשטען? תאמר פערקערדיס! תאמר בין איך אזיהם דעסמאר דאס גגשעפפ פערקערדיגגע!"

אלס נון דחל אזיהרע מאטער ערבלקטע, וואללטע דיא אזיהם גגטגגגגלדיגגן, דעם דעגגטגגער אזיהם דדיגדיגר אזיהם לטשער שרעקגן דאס עס-צייט אזיהם דער דאגר גגפאללדגן: ר' הרשל אבבער דאגטע נאגגן פדיינדלך: „גון דחל מיין קינד, דיא בחם דא שאן דעגגט גגט בגקאגגט מיט דעם הערדן דגגגטשעדר!"

דגגגטשעדר וואר דאדגער שרעקלך גגשטגגגט. וואדער דער הדדדגדער דגגגגן נאגגטן גגפאדדגגן דאס. דחל אבבער דאלף אזיהם גגלייך אזיהם דער פגגלדגגגדדיגגס. אדגדגס דיא דאגגטע: „מאטער לעבבגן. דדגגער דדדר דאס עטוואס מיט דיר צו שפרעבגן. ער מגגסטע לאגגגע אזיהך דדך דדאדגטע אזיהר אך דדאלגגטע אזיהם דדא צדגגע פגגרדדגגדדגגן!"

דדגגע דדאלגגטגגס אזיהם דדא דדגגגגגגגגן? — תאמר פערקערדיס? מדד שדגגגע. ער דדאלגגטע דדדר דדא צדגגע פגגרדדגגדדגגן.

„מאטער לעבבגן. אך גגדדגגע דדדגגן מדד דדגגגגן אדגגגגגגגגן אדגגגגגגגגן? דדאבדדא גגאהם דדא אדגגגגגגגגן אדגגגגגגגגן!" דדאבדדא דדגגגגגגגגן דדדגגגגגגגגן אדגגגגגגגגן דדגגגגגגגגן אדגגגגגגגגן דדגגגגגגגגן אדגגגגגגגגן ד

גיצי וואללטע זיין געזעטץ גיבט פאללען לאס-סען, דא ער נור דורך דיזעז גראָסע פערענטוואָרט-ליכקייט דער געמינדע איינע פינרטליכע שטייער-איינטרייבונג ערוואַרטעט, טיסא אבער בעטראַכטעט עס אלס דאס גראָסטע אונרעכט, דאס מאן נאָך איך פיר זיינען זיימיגען נאַכבאר שטייער צאהלען מיססען זאָלל, מאן האט גענוג, וועגן מאן זיינע איי-גענע שטייער אבצאהלען קאָנן; ווער ווירד דאָנן זיינע שטייער צאהלען, ווען ער וויים, דאס שאָן זיין נאַכבאר פיר איהן צאהלען ווירד? ווער ווירד זיך דאָנן אויך דען אנדערן פערלאַססען!

ענדליך האט נון דיא קאָממיסיאָן דיעזען פינקט פאָן גיצי פערוואָרפען אונד דיא פינקטע פאָן טיסא אנגענאָממען!

פינאנצמיניסטער גיצי ווירגערטע זיך זעהר דאַ-ריבער, דאס דיעזער הייפט-פאַראַגראָף זיינעם גע-זעטצעס גיכט אנגענאָממען וואָרדע; ער זאגטע, דאס יעטצט דער שטאאט ווייטער גראָסע שטייער-ריקשטענדע האבען ווירד. דער ריקשטאנד אן דיי-רעקטען שטייערן בעטראָגט הייטע 37 מילליאָנען גולדען. זיט דעם אויסגלייכע פאָם יאהרע 1867 זינד אלזא דיא שטייער-ריקשטענדע נאָר גיכט וועניגער געוואָרדען; דענן אלס דיא אינגאַרישע רעגערונג ביא דעם אויסגלייכע דאס שטייער-וויזען אן איי-גענע פערוואלטונג געאָממען האט, וואָרען דיא שטייער-ריקשטענדע עבען זא גראָס אלס הייטע פאָר דרייא יאהרען האבען זיך וואָהל דיא שטייער-ריקשטענדע פערמינדערט, זינד אבער אן דען לעטצטען צוויי יאהרען וויעדער הערגאַנגעוואַכסען.

צום שלוסע דיעזער וויסצונג דער שטייער-קאָממיסיאָן ערקלערטע גיצי: דאס וועגן איך דיא קאָממיסיאָן איינע וויכטיגע פאַראַגראָף פאָן זיינעם געזעטצע געשטריכען האט, זא ניממט ער דאָך דיי-זע שטרייכונג גיכט אן אונד ווירד נאָך מיט דיעזען פאַראַגראָפען פאָר דער פינאַנצקאָמיססאָנס-וויסצונג אויפטרעטען.

אן דער פאָרגעסטריגען וויסצונג דער שטייער-קאָממיסיאָן זינד דיא פערהאנדלונגען אבער דאס שטייער-איינטרייבונגס-געזעטץ בעענדעט ווארדען אונד הייטע ווירד וויעדער דאס געזעטץ אובער דיא בעשטייערונג דער אייזענבאהן-פאָהר-לאָהטען אן בעראַטונג געצאָגען.

ווא מאן נון זיעהט, האט דער אינגאַרישע ריקשטאג זא פיעלע אַרבייטען פאָר זיך, דאס ער זיא גאר גיכט בעוויעלטיגען קאָנען ווירד. דיא בע-ראטונגען אובער דיא געכסס-יעהריגען איינגאַהמען אונד אויסגאבען ווערדען פאָר דעם יאהרע 1875 גיכט בעענדעט ווערדען קאָנען אונד גיצי ווירד דאהער פאָם ריקשטאג דיא עלליגיטען עדהאלטען מיס-סען, איך אהנע דיא פאָרגעהענדע ריקשטאנס-בעוויללינגונג אים יאהרע 1875 ווייטער אויף איינגע פערענטוואָרטליכקייט פאָרטווירטשאפטען צו דירפען. —

## פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (ערצהערצאג קארל פערדינאנד), דעסען קראנקהייט ווירד בעריטס אין נו. 86 מעלדעטען, איזט פרייטאג 3/4 אוהר נאכ-מיטטאגס אים 56 לעבענס-יאהרע אין זעלא-וויטץ געשטאָרבען!

* (בימאַרק אונד גאָרטשאָקאָף) האטטען אין דען לעטצטען טאגען אייגע צוואַממענ-קונפט אין בערלין, וואָ זיא איבער וויכטיגע אנ-געלעגענהייטען אייגע בעראטונג אבגעהאלטען האבען. ווענן דער רוסישע ריקסקאנצלער אין דיי-ער קאלטען יאהרעס-צייט דיעקט נאָך בערלין קאָם, אים זיך דאָרט מיט ביסמארק צו בעשפּרע-כען, זא מוס דאס עטוואס בעדייטען. — — דער געסטרייגע „פעסטער ללאָיד" ברייגט הייריבער פאָל-גענדען ליט-אַרטיקעל: פירסט גאָרטשאָקאָף האט-טע מעהרעדע אונטערהענדלונגען מיט דעם פירסטען ביסמארק אונד דיא פאָליטיקער ווערדען זיטצט הייריבער פיעלעס צו פאָליטיזירען האבען. וואָהר-שיינליך מוס צווישען רוסלאנד אונד דייטשלאנד גיכט אללעס אין אָרדנונג זיין, ווענן רוסלאנד זיינען ריקס-קאנצלער נאָך בערלין שיקט. אין פּאַראַלל-לעפען מאן נאָך אממער, דאס עס גיכט איך לאנ-גע צו איינעם קריעגע צווישען דייטשלאנד אונד רוסלאנד קאָממען ווערדע, דיא רוסישען גענעראַלע זינד אללע פּאַראַנצאיגע-פיינדע אונד דייטשען-פיינדע. דער רוסישע פרינץ האט אונלענגסט מעה-רעריע סיממען געלדער זאַממעלן לאססען, אים דא-מיט דיא פּאַראַנצאיגן אין עלזאס אונד לאָטהרינגען צו אונטערשטיצען. דער פּאַראַנצאָזישע גענעראַלע ווירד אין פעטערסבורג מעהר געעהרט אלס דער דייטשע. נאַטירליך לעפען דיא פּאַראַנצאיגן. דאס ווענן עס צווישען רוסלאנד אונד דייטשלאנד צו איינעם קריעגע קאָממען זאללטע. דא ווערדען דיא פּאַראַ-רוסס-לאנד ביראאיס גיכט טהון וואָללטע. עס איזט נור נאָך אין גלוק, דאס קאיזער אלעקסאנדער מיט זיינעם אנקעל וויללהעלם גוט בעפרייונדעט איזט, דענן אָאגסט ווערע שאָן דאמאלס ביא דיעזער שפּאנישען

אנגעלעגענהייט אין ערנסטער צווייעשפּאלט עגט-שטאנדען. אונד אין דער טהאט דאָפען נור דיא פּראַנצאָזען איך דען טאָד אלעקסאנדערס, אינדעם זיין זאָהן, געמליך דער רוסישע קראָנפּרינץ, אין אינפּעריאַלבער פאָן דייטשלאנד איזט. — פאָן דעם ריקטרטטע רוסלאנדס אין דער שפּאנישען אנגעלעגענהייט קאָנן מאן נור זא פיעל עגטגעהמען, דאס בייא דער דרייא-קאיזער-צוזאממענקונפט אין בערלין צווישען דיעזען דרייא מעכטען דאָך קיין פעסטער בונד געשלאָסען וואָרדע, דענן וויא קאָנ-טע זא אמסט רוסלאנד אין דיעזער אנגעלעגענהייט אייגע אנדערע-שטעללונג אייגנעהמען? — דער פ.לל. מיינט, דאס יעטצט אין דיעזער צוזאממענקונפט צווישען ביסמארק אונד גאָרטשאָקאָף עהער דיא „אייגנטאלישע פּראָגע" בעשפּראָכען וואָרדע. „דיא בעדייטונג דיעזער „אייגנטאלישען פּראָגע" פינדעט דער לעזער אין אונזערער יידישען ווילטגעשיכטע פאָן זיטצט 202 בז 215.)

* (דער פיהרער דער דעאַקפּאַרטיי), נעמליך פּראָגין דעאַק זעלבסט, איזט נאָך אממער קראָנ; דיא פאַרטייא הייטצט געראָדע יעטצט אין דען שווערען צייטען זיינע פיה-רונג זיינען ראטה אונד זיינען ביישטאנד בענאטהיגט. מעהרעריע צישטענען ריכטען דאהער איינען אויפרוף אן דיא דעאַק-פאַרטייא, דאס זיא זיך צו אייגער פריי-זינניגען אונד געזונדען פאַרטייא ראָנשטיטויירען מאַ-גע, דאמיט זיא גיכט לייכט צערשפּלטטערט ווער-דען קאָנגע. אדגעדען ווערדען דיא ווערלדער ביא דען געכסטען וואָהלען אללע שוללען אונד אללע שטייער-ערהאהונגס-אורזאכען אויף דיא דעאַק-פאַרטייא שיעבען וואָללען אונד ווענן דאהער דיא דעאַק-פאַרטייא צו איהרער פערשטערקונג גיכט עטוואס אינטערגעהמען ווירד, דאנן קאָנן דיא לייכט צער-פאַללען.

* 33 יידישע דעפוטירטע) זינד יעטצט אין איירָאָפּאַ; נעמליך 2 אין אנגארן, 7 אין עסטערייך, 7 אין דייטשלאנד, 12 אין איטאַליען אונד 5 אין ענגלאנד.

* (איין קאנגרעס דער פאמיליע ראטשילד). אים לאנדאָן ווירד פאָלגענדעס טעלעגראַפירט: דער אלפאנס פאָן ראטשילד אונד דעסען ברודער אים פּראָנפּוירט זיך דער אנגעקאָממען אים איינען פאַמיליען-ראטה אבזאָהלטען. דער געגענשטאנד דער בעראטונג איזט: 1) פערלאנגט רוסלאנד אייגע אנלייהע פאָן 200 מיללליאָנען גולדען, אב מאן דיעזע אים לייהען זאָלל? 2) וויא זאָלל דיא זוד-באהן-אנגעלעגענהייט אין ערנסטער וויישע בעהאנדעלט ווערדען? — אבער דיא אנגעלעגענהייט אין דער טהאט דאָפען נור דיא פּראַנצאָזען אויף דען טאָד אלעקסאנדערס, אינדעם זיין זאָהן, נעמליך דער רוסישע קראָנפּרינץ, אין אינפּעריאַלבער פאָן דייטשלאנד איזט. — פאָן דעם ריקטרטטע רוסלאנדס אין דער שפּאנישען אנגעלעגענהייט קאָנן מאן נור זא פיעל עגטגעהמען, דאס בייא דער דרייא-קאיזער-צוזאממענקונפט אין בערלין צווישען דיעזען דרייא מעכטען דאָך קיין פעסטער בונד געשלאָסען וואָרדע, דענן וויא קאָנ-טע זא אמסט רוסלאנד אין דיעזער אנגעלעגענהייט אייגע אנדערע-שטעללונג אייגנעהמען? — דער פ.לל. מיינט, דאס יעטצט אין דיעזער צוזאממענקונפט צווישען ביסמארק אונד גאָרטשאָקאָף עהער דיא „אייגנטאלישע פּראָגע" בעשפּראָכען וואָרדע. „דיא בעדייטונג דיעזער „אייגנטאלישען פּראָגע" פינדעט דער לעזער אין אונזערער יידישען ווילטגעשיכטע פאָן זיטצט 202 בז 215.)

* (דער פיהרער דער דעאַקפּאַרטיי), נעמליך פּראָגין דעאַק זעלבסט, איזט נאָך אממער קראָנ; דיא פאַרטייא הייטצט געראָדע יעטצט אין דען שווערען צייטען זיינע פיה-רונג זיינען ראטה אונד זיינען ביישטאנד בענאטהיגט. מעהרעריע צישטענען ריכטען דאהער אייג